

OLUME MINUNATĀ

(Lecturi de vacanță)

Clasa a IV-a

Editura Ars Libri
Buzoești, 2019

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
 O lume minunată : (lecturi de vacanță) : clasa a IV-a / culegător: Adina Grigore. - Buzoești : Ars Libri, 2017
 ISBN 978-606-36-0202-3
 I. Grigore, Adina (antolog.)
 821.135.1

Certificat seria Q nr. 107
ISO 9001: 2015

Copyright © Editura Ars Libri, 2019

Editor: **Adina Grigore**

Redactor șef: **Cristina Ipate-Toma**

DTP: **Ștefănescu Mihai**

Design: **Alexandru-Georgică Gherghina**

Comenzi:

Editura Ars Libri, Costești, Jud. Argeș

Tel: 0248 546 357; 0725 897 099; 0745 095 083

E-mail: arslibri@yahoo.com

www.edituraarslibri.ro

Tiparul executat la Tipografia Polichrom Industry 2006 Costești, jud. Argeș

Cuprins

Lanțul slăbiciunilor de Ion Luca Caragiale.....	4
Prostia omenească de Ion Creangă.....	9
Moș Ion Roată și Unirea de Ion Creangă.....	13
Făt-Frumos din Lacrimă de Mihai Eminescu	17
Calul de Emil Gârleanu.....	38
Zâna Munților de Petre Ispirescu	42
Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte de Petre Ispirescu	48
Greuceanu de Petre Ispirescu.....	58
Ileana Simziana de Petre Ispirescu.....	66
Jocul culorilor de Mircea Sântimbreanu.....	87
Rodul tainic de Ioan Slavici.....	89
România pitorească - Țara. Poporul de Alexandru Vlahuță.	97
Lăcrămioarele (legendă populară românească)	100
Cea mai de preț comoară (poveste populară)	103
Cuore, micul copist de Edmondo De Amicis.....	105
De la Apenini la Anzi de Edmondo De Amicis.....	112
Povestea unui gât de sticlă de Hans Christian Andersen.....	135
Crăiasa Zăpezii de Hans Christian Andersen	146
Lebedele de Hans Christian Andersen.....	173
Micul prinț -fragment- de Antoine de Saint-Exupéry.....	187
Croitorașul cel viteaz de Frații Grimm.....	189
Spiritul din sticlă de Frații Grimm	200
Aventurile lui Tom Sawyer de Mark Twain.....	203
Gulliver în țara piticilor (fragment) de Jonathan Swift.....	237
Oyasute Yama - poveste orientală.....	240
Oaspeții primăverii de Vasile Alecsandri.....	243
Gerul de Vasile Alecsandri	244
Grierul și furnica de Gheorghe Asachi.....	245
Noapte de vară de George Coșbuc.....	246
Frunzele și rădăcina de Alecu Donici.....	248
Leul și iepurele de Alecu Donici.....	250
Freamăt de codru de Mihai Eminescu	251
Despre învățătură de Anton Pann.....	253
Copacul și dovleacul de Anton Pann	255
Boierul și argatul de George Topîrceanu.....	256

de Ion Luca Caragiale

Am și eu o slăbiciune, și eu sunt om! dorințele grațioasei mele prietene, domnișoara Mari Popescu sunt pentru mine porunci, la care mă supun cu atât mai bucuros cu cât văd că prietena mea nu abuzează niciodată de influența nemărginită ce știe bine că exercită asupră-mi... De astă dată, ce mare lucru-mi cere?

„Stimate amice,

Știu ce prieten ești cu profesorul Costică Ionescu și cât nu e în stare să-ți refuze o rugămintă. Mă-ndatorezi până-n suflet dacă obții de la el pentru elevul Mitică Georgescu din clasa IV liceul X... la latină nota 7, fără de care, băiatul, care mi-e rudă de aproape, rămâne și anul acesta repetent, ceea ce ar fi o mare nenorocire pentru familia lui - o familie dintre cele mai bune - și pentru mine o mare mâhnire.

Cu cele mai afectuoase salutări, a dumitale bună prietenă,
Mari Popescu.”

A! irezistibilă grație, cum știi de frumos să poruncești! Și ce bine s-a nemerit! Ionescu are și el o slăbiciune, și el e om! Ține la mine și nu e în stare să mă refuze. Repede mă arunc într-o birje și alerg la Ionescu, profesorul de latinește.

— Dragă Costică, viu la tine sigur că n-ai să mă refuzi; știi cât pot conta pe amicitia ta și nu-mi permit a mă-ndoi un moment, că în cazul de față, fiind vorba, mă-ntelegi, de o chestiune care mă interesează în așa grad, încât dacă n-aș fi pe deplin convins că tu, care mi-ai dovedit totdeauna, fără să dezminți niciodată o afecțiune, ce pot zice că la rândul meu... în fine...

— În fine - zice Ionescu - am înțeles... Nu trebuia să mă iezi așa departe. Vii să mă rogi pentru vreo loază de elev de-ai meu.

— Nu e loază, Costică; e un băiat dintr-o familie dintre cele mai bune: mi-e rudă.

— Cine știe ce lenă, ce dobitoc!
— Nu-i adevărat, dragă Costică; este un băiat prea cumsecade... Să nu mă lașă!... Viu la tine sigur că n-ai să mă refuzi; știi cât pot conta pe amicitia ta și nu-mi permit a mă-ndoi un moment că în cazul de față, fiind vorba, mă-ntelegi, de o chestiune...
— Ei, lasă astea! știi că țiu la tine; ce mai încap între noi astfel de fraze banale?... Ce notă vrei să-i dau părțitului tău de protejat?

— 7, dragă Costică!...

— Apoi, dacă n-o fi știind nimic animalul!

— Ei, acuma și tu! zi că nu știe; parcă el o să fie cel dintâi și cel de pe urmă care să treacă fără să știe... Te rog, dragă Costică! dacă rămâne băiatul repetent încă un an, e o nenorocire pentru familia lui - o familie dintre cele mai bune - și pentru mine o mare mâhnire...

— A! irezistibilă milogelă prietenească! zice Costică; ce bine știi tu să poruncești! Aide! să-ți fac hățărul și de data asta... să-i dau nepricopsitului 7.

— Merci, dragă Costică, mare pomană-ți faci!

— Cum îl cheamă?

Eu caut repede-n buzunare scrisoarea d-rei Mari Popescu. Nu e... Zic lui Costică:

— Un moment!...

Și ies ca din pușcă, sar în birjă și alerg acasă... Acasă, scrisorica nicăieri... Fuga la d-ra Popescu.

— Prea-grațioasa mea prietenă, lucrul merge bine; am obținut de la profesor nota dorită; decât, acuma am nevoie să știi numele protejatului matale... Cum îl cheamă pe Tânărul?

— Îți-am scris numele în scrisoarea mea.

— Da, dar scrisoarea dumitale am rătăcit-o acasă printre alte hârtii, și lucru este urgent: ca să nu pierd vremea căutând-o, am venit la d-ta... Cum îl cheamă?

— Zău, nu mai țiu minte, zice drăgălașa mea amică; pentru că, drept să-ți spun, madam Preotescu, o bună prietenă

a mea, la care ţiu foarte mult - nu sunt în stare să-i refuz nimică - mă rugat să-ţi scriu, că ştie că ţii foarte mult la mine şi nu mă refuz nici odată, şi eşti prieten cu d. profesor Costică Ionescu, care ţine foarte mult la d-ta şi nu e-n stare să-ţi refuze nimic.

– Atunci, ce e de făcut? zic.

– Du-te d-ta la madam Preotescu şi întreab-o cum îl cheamă pe băiatul pe care mi l-a recomandat ca să ţi-l recomand d-tale.

– Sărut mânuşitele!

Şi alerg la Preoteasca... Zic:

– Madam' Preotescu, uite la ce am venit să vă deranjez: aţi recomandat amicei mele d-rei Mari Popescu pe un Tânăr, să mi-l recomande mie, să-l recomand amicului meu Costică Ionescu, profesorul...

– Da.

– Ei! cum îl cheamă?

– Nu ţi-a scris Mari?

– Ba da, dar am rătăcit scrisoarea, şi d-ra Popescu a uitat cum îl cheamă şi m-a trimis să-mi spuneti d-voastră.

– Eu... drept să-ţi spun... nu mai mi-aduc aminte, pentru că i-am avut numele pe o însemnărică, pe care am lăsat-o la Mari; dar putem afla de la Diaconeasca - şade aici aproape - ea m-a rugat, că ştie cât ţine Mari la mine şi d-ta nu refuzi nimic lui Mari şi d. Costică Ionescu, profesorul, pe d-ta nu te refuză nici odată.

– Atunci - zic - cum facem?

– Stai nişte, să trimit să cheme pe Diaconeasca; este aici alături.

N-ăștept mult. Madam' Diaconescu vine. Dar, fatalitate! şi dumneaei se află în aceeaşi necunoştinţă despre numele junelui nostru protejat: însemnărica i-a dat-o amicei sale madam' Preotescu.

– Ce-i de făcut?

– Aleargă la Iconomeasca!

Alerg la Iconomeasca... De acolo, la Sachelăreasca... Pe

urmă la Piscupeasca... În sfârşit, am dat de izvor... Tânărul este nepotelul lu' madam Piscupescu, băiatul surioarei dumneaei, al lu' madam' Dăscălescu: Mitică Dăscălescu. Nimic nu refuzăm - madam' Piscupescu lu' madam' Dăscălescu, madam' Sachelărescu lu' madam' Piscupescu, madam' Ionomescu lu' madam' Sachelărescu, madam' Diaconescu lu' madam' Ionomescu, madam' Preotescu lu' madam' Diaconescu, d-ra Popescu lu' madam' Preotescu, eu d-rii Popescu, şi mie amicul Costică Ionescu... Alerg la Costică Ionescu.

– Dragă Costică, să nu mă laşi... Viu la tine sigur că n-ai să mă refuzi, ştiu cât pot conta pe amicitia ta şi nu-mi permit a măndoi un moment...

– Lasă, omule, fleacurile...

– Să-i dai nota 7, cum mi-ai promis...

– Cui, frate?

– Lui Mitică Dăscălescu.

– Mitică Dăscălescu!... Nu ţiu minte să am vreun şcolar cu aşa nume.

– Nu se poate!

– Să vedem...

Şi se uită în cataloage.

– Nu; n-am nici unul Mitică Dăscălescu, în cursul inferior; ai făcut confuzie; trebuie să fie în cursul superior.

Alerg... de astă dată drept la madam' Piscupescu.

– Madam Piscupescu, de ce clasă dă examen nepotelul matale?

– De clasa VI.

– A! zic eu... Bine.

Şi dau fuga-napoi la Ionescu; zic:

– E în clasa VI Mitică Dăscălescu al meu.

– Atunci nu e la mine, e la Georgescu; îl cunoşti pe Georgescu?

– Nu. Tu nu-l cunoşti? ţi-e coleg.

– Ba da, ţine foarte mult la mine, nu e-n stare să-mi refuze nimic.

– Atunci - zic eu - mă rog tăie, nu mă lăsa!... știu că pot conta pe amicitia ta și nu-mi permit...

Respect pe... – lar?... ești cu birja... hai de mă du degrabă la Georgescu.

– Haide.

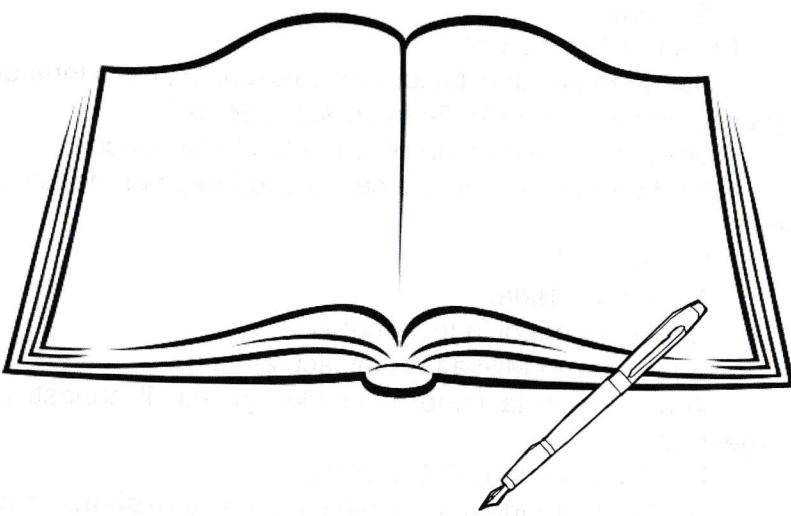
Ajungem... Aștept în birje pe Ionescu. Peste câteva momente iacătă-l.

– Ai avut mare noroc c-am venit tocmai la pont; dacă mai întârziam un sfert de ceas, până la două, mergea cu catalogagele la școală și trecea notele în matriculă: protejatul tău avea un 3.

– Și acum?

– Are 7.

Uite-te - am gândit eu - ce va să zică o întârziere de câteva minute; cum poate nenoroci pe un Tânăr! Rămânea Mitică Dăscălescu iar repetent, cu toate că ține la el atâtă mamiță-sa Dăscăleasca, la care ține Piscupeasca, la care ține Sachelăreasca, la care ține Iconomeasca, la care ține Diaconeasca, la care ține Preoteasca, la care ține mult grățioasa Popeasca, la care țiu foarte mult eu, la care...

Prostia omenească

de Ion Creangă

A fost odată, când a fost, că, dacă n-ar fi fost, nu s-ar povesti. Noi nu suntem de pe când poveștile, ci suntem mai dincoace cu vreo două-trei zile, de pe când se potcovea purecele cu nouăzeci și nouă de oca de fier la un picior și tot i se părea că-i ușor.

Cică era odată un om însurat, și omul acela trăia la un loc cu soacra-sa. Nevasta lui, care avea copil de țăță, era cam proastă; dar și soacra-sa nu era tocmai hâtră.

Întru-una din zile, omul nostru ieșe de-acasă după trebi, ca fiecare om. Nevasta lui, după ce-și scăldă copilul, îl înfășă și-i dete țăță, îl puse în albie lângă sobă, căci era iarnă; apoi îl legănă și-l dezmerdă, până ce-l adormi. După ce-l adormi, stătu ea puțin pe gânduri și-apoi începu a se boci căt o ținea gura:

„Aulio! copilașul meu, copilașul meu!”

Mama ei, care torcea după horn, cuprinsă de spaimă, zvârli fusul din mâna și furca din brâu căt colo și, sărind fără sine, o întrebă cu spaimă:

- Ce ai, draga mamei, ce-ți este?!
- Mamă, mamă! Copilul meu are să moară!
- Când și cum?
- Iată cum! Vezi drobul cel de sare pe horn?
- Îl văd. Și?

– De s-a sui măță, are să-l trântească drept în capul copilului și să mi-l omoare!

– Vai de mine și de mine, că bine zici, fata mea; se vede că i s-au sfârșit mititelului zilele!

Și, cu ochii pironiți în drobul de sare de pe horn și cu mâinile încleștate, de parcă le legase cineva, începură a-l boci amândouă, ca niște smintite, de clocotea casa. Pe când se sluțeau ele, cum să spun, numai iaca și tatăl copilului intră pe usă, flămând și necajit ca vai de el.

– Ce este? Ce v-au găsit, nebunelor?

Atunci ele, viindu-și puțin în sine, începură a-și șterge lacrimile și a-i povestii cu mare jale despre întâmplarea neîntâmplată.

Omul, după ce le ascultă, zise cu mirare:

– Bre! mulți proști am văzut eu în viața mea, dar ca voi de voi n-am mai văzut. Mă... duc în lumea toată! Și de-oii găsi mai proști decât voi, m-oii mai întoarce acasă, iar de nu, ba.

Așa zicând, oftă din greu, ieși din casă, fără să-și ieie ziua bună, și plecă supărat și amărât ca vai de om!

Și mergând el bezmetic, fără să știe unde se duce, după o bucată de vreme, oprindu-se într-un loc, i se întâmplă iar să vadă ceva ce nu mai văzuse: un om ținea puțin un oboroc deșert cu gura spre soare, apoi răpede-l înșfăca și intra cu dânsul într-un bordei; pe urmă iar ieșea, îl punea iar cu gura la soare, și tot aşa făcea... Drumețul nostru, nedumerit, zise:

– Bună ziua, om bun!

– Mulțămesc dumitale, prietene!

– Da' ce faci aici?

– Ia, mă trudesc de vreo două-trei zile să car pocitul ista de soare în bordei, ca să am lumină, și nici că-l pot...

– Bre, ce trudă! zise drumețul. N-ai vrunt topor la îndemână?

– Ba am.

– Ia-l de coadă, sparge ici, și soarele va intra singur în lăuntru.

Îndată făcu așa, și lumina soarelui intră în bordei.

– Mare minune, om bun, zise gazda. De nu te-aducea Dumnezeu pe la noi, eram să îmbătrânesc cărând soarele cu oborocul.

„Încă un tont”, zise drumețul în sine și plecă.

Și mergând el tot înainte, peste câțiva timp ajunse într-un sat și, din întâmplare, se opri la casa unui om. Omul de găzădă, fiind rotar, își lucrase un car și-l înjghebase, în casă, în toată întregimea lui; și-acum, voind să-l scoată afară, trăgea de proțap

cu toată puterea, dar carul nu ieșea. Știi pentru ce? Așa: ușile erau mai strâmte decât carul. Rotarul voia acum să taie ușiorii, spre a scoate carul. Noroc, însă, că drumețul l-a învățat să-l desfacă în toate părțile lui, să le scoată pe rând afară și-apoi iarăși să-l înjghebe la loc.

– Foarte multămesec, om bun, zise gazda; bine m-ai învățat! la uită-te dumneata! Era să dărâm bunătate de casă din pricina carului...

De aici, drumețul nostru, mai numărând un nătărău, merse tot înainte, până ce ajunse iară la o casă. Acolo, ce să vadă! Un om, cu-n țăpoi în mâna, voia să arunce niște nuci din tindă în pod. „Din ce în ce dau peste dobitoci”,

– zise drumețul în sine.

– Da' ce te frământă așa, om bun?

– Ia, vreau să zvârnl niște nuci în pod, și țăpoiul ista, bată-l scârba să-l bată, nu-i de nici o treabă...

– Că degeaba te trudești, nene! Poți să-l blastămi cât l-oi blăstăma, habar n-are țăpoiul de scârbă. Ai un oboroc?

– Da' cum să n-am?!

– Pune nucile întrânsul, ia-l pe umăr și suie-le frumușel în pod; țăpoiul e pentru paie și fân, iar nu pentru nuci.

Omul ascultă și treaba se făcu îndată.

Drumețul nu zăbovi nici aici mult, ci plecă, mai numărând și alt neghiob.

Apoi, de aici merse mai departe, până ce ajunse ca să mai vadă și altă năzbâtie.

Un om legase o vacă cu funia de gât și, suindu-se pe-o șură, unde avea aruncat oleacă de fân, trăgea din răsputeri de funie, să urce vaca pe șură. Vaca răgea cumplit, și el nu mai putea de ostenit...

– Mă omule! zise drumețul, făcându-și cruce; dar ce vrei să faci?

– Ce să fac, mă-ntrebi? Da' nu vezi?

– Ba văd, numai nu pricep.

– Ia, hăramul ista e hămisit de foame și nu vre' nici în